

Government reform in the Netherlands

Bas van de Meerendonk, MSc.
Chairman Dutch interprovincial network on local government,
Program manager Strong Governance, province of Gelderland

≡ provincie
Gelderland

Administrative organization of the Netherlands

EU-memberstate

Three tier government, a decentralized unitary state

- Central government Annual budget: ca. €240 bn
- Provinces (12) Annual budget: ca. €10 bn
- Municipalities (390) Annual budget: €58 bn
- (Functional government: 23 water boards)

50 27 10 20 30 40 50 22 10 20 30 40 50 23 10 20 30 40 50 24 10 20 30 40 50 25 10 20 30 40

20
30
40
50
52
50
40
30
20

20
10
53
50
40
30
20
10
52
50
40
30
20

De Noordzee
De Bree-veertien, een Landbank diegraans van 14 rademen diepte

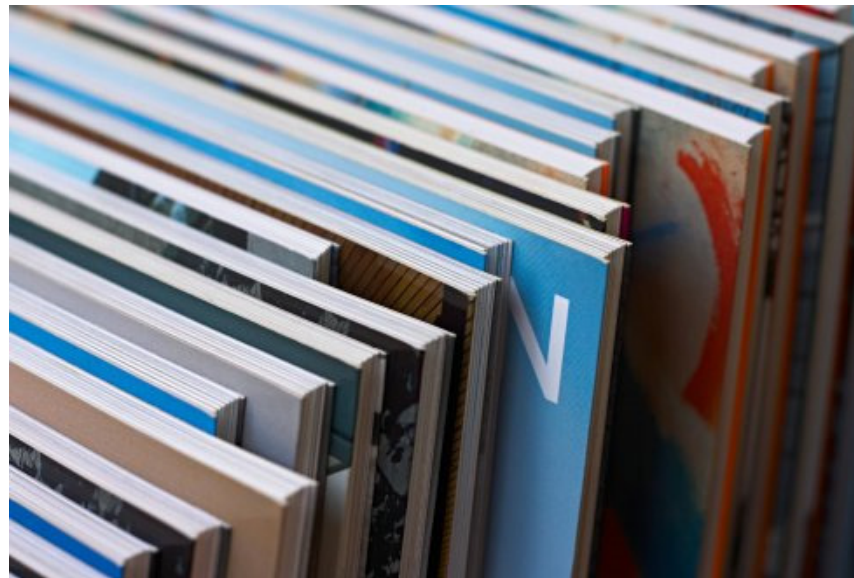
Schaal van 10 Hollandische Mylen of waeren gaans.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Anwijzing der Tekenens.

- Een Stad.
- Een Schans.
- Een Vesting.
- Een Dorp.
- ✶ Een Academie.
- ⊞ Een Kasteel of Lusthuis.

All talk and no action?

“About the opportunities to better and more efficiently organize the public administration have been written in recent decades stacks of reports. However, many of the proposed reforms in these reports have not come to implementation.” (Dutch government report 2010)

Coalition agreement 2012

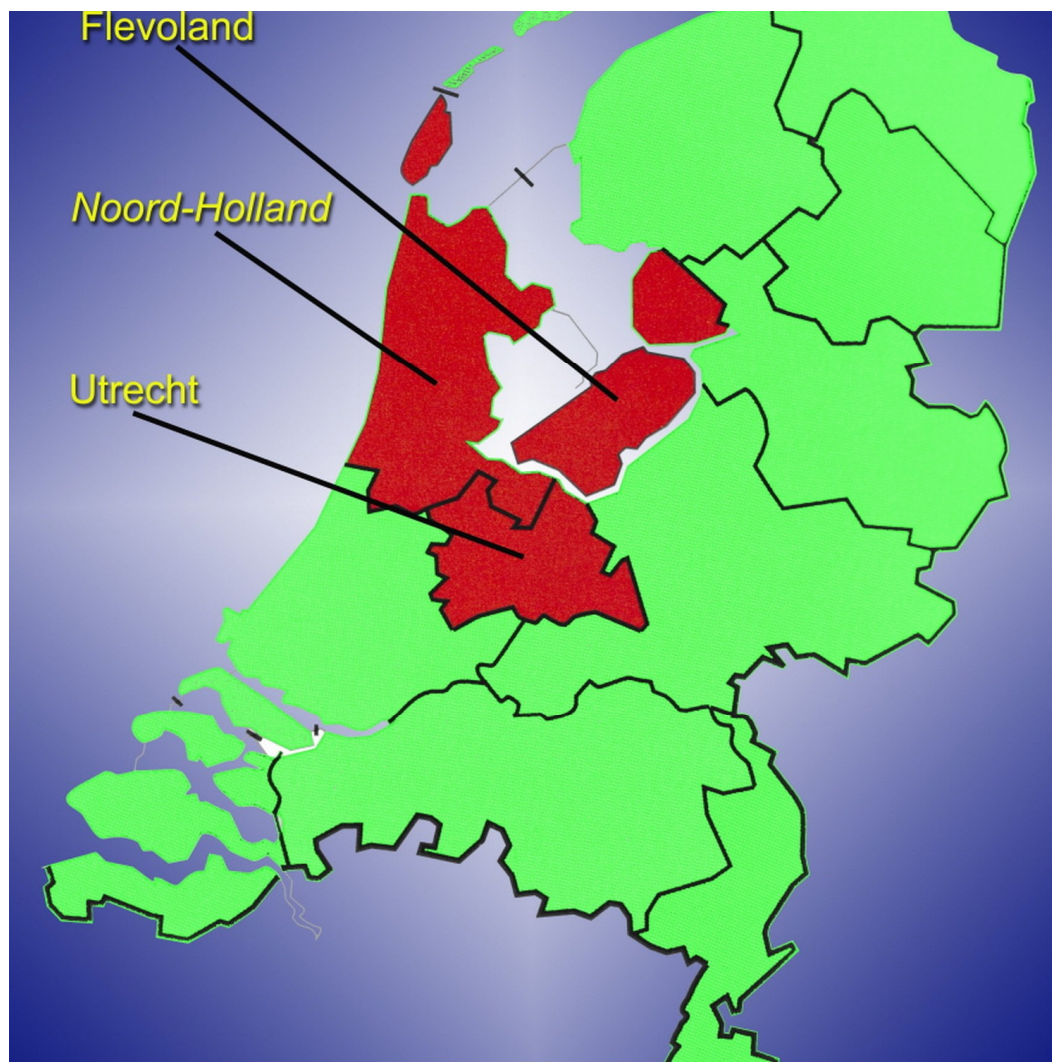
1. Merger of 3 provinces: not implemented
2. Mergers of municipalities: 100.000+ not implemented
The voluntary mergers continue (slowly)
3. Abolition of compulsory transport-regions (WGR+): tasks go to provinces and two metropolitan areas (Amsterdam and Rotterdam/The Hague): implemented
4. Budget cuts on all levels of government: implemented
5. Decentralisation in 2015 of €10 bn social tasks to municipalities from central government and provinces: implemented

Reductie

EEN LAND,
EEN PROVINCIE,
EEN GEMEENTE!

Merger of three provinces

Cities of 100.000 inhabitants

Burgemeesters spreken zich in enquête NRC uit tegen fusies >

07:16 Meer dan 80 procent van de burgemeesters in Nederland is tegen de kabinetsplannen voor grotere gemeenten, blijkt uit onderzoek in opdracht van NRC. [LEES VERDER >](#)

de Gelderlander

ZATERDAG 15 FEBRUARI 2014 • JAARGANG 165 • NUMMER 39 • INTERNET DGNL • ABRONNEPRIJS: V.A. € 1,07 LOS NUMMER MA/T/M VR € 1,95, ZA € 2,70

KLANTENSERVICE 088-0139950

EN VERDER:

- Doodziek van je siliconenbersten
- Valkenjacht met havik en fret
- "Eeuwig geluk is saai"

SPECTRUM

Luxe redt Gelderse werven
Specialisatie en innovatie kunnen de 350 jaar oude Nederlandse scheepsbouw behoeden voor de ondergang.

Op jacht naar meer

RIJKTIPS ZATERDAG

SHORTTRACK	11:00	1.500m, kwalificatie vrouwen
SHORTTRACK	11:43	1.000m, kwalificatie mannen
SCHAATSEN	14:30	1.500m, mannen

RIJKTIPS ZONDAG

SNOWBOARDEN CROSS	08:00	1.500m, vrouwenkwalificatie
SCHAATSEN	15:00	1.500m, vrouwen
BOBSLEEN	17:15	tweemansbob

SPORT

Gelderland tegen herindeling

Inwoners en gemeenteraadsleden vinden in grote meerderheid dat hun gemeente groot genoeg is.

door Rob Berends

ARNHEM - Inwoners van Gelderland zien in overgrote meerderheid niets in gemeentelijke herindeling. Ruim 85 procent vindt de eigen gemeente groot genoeg. Een meerderheid van de gemeenteraadsleden (61 procent) deelt

die opvatting. Daarmee nemen zij afstand van de heersende trend naar schaalvergroting. Deze cijfers komen naar voren uit een onderzoek van de Radboud Universiteit, in samenwerking met De Gelderlander en Omroep Gelderland. Het onderzoek is gehouden onder inwoners en ge-

meenteraadsleden in Gelderland. De Gelderse gemeenten zijn aan het onderzoeken of ze meer moeten samenwerken of fuseren dat doen ze omdat ze steeds meer taken krijgen. Ook financiële problemen spelen een rol. Meer dan de helft van de raadsleden denkt dat hun gemeente met fusiebesprekingen te maken krijgt. Ze zijn daarover niet enthousiast. Het onderzoek werd uitgevoerd onder leiding van hoogleraar Vergelijkende Politicologie Monique Leyenaar. Zij zegt eerder verrast te zijn door de weerzin tegen schaalvergroting onder raadsle-

den dan onder burgers. "De raadsleden zijn direct betrokken bij besprekingen over schaalvergroting. Zij kennen de argumenten, grote bestuurkracht, de mogelijkheid om betere ambtenaren aan te trekken doordat je meer kunt betalen." Dat burgers in groten getale niet geharmoniseerd zijn van

herindeling, betekent volgens Leyenaar dat de politiek de burgers meer moet betrekken bij dit onderwerp. "Hier speelt ook het vasthouden aan de eigen identiteit mee. Er is altijd weerzin tegen herindeling. Mensen houden niet van verandering. Zij redeneren vanuit hun gevoel. Je moet ze er goed bij betrekken. Anders loopt de zaak vast. Burgers hebben lang niet altijd kennis van de situatie waarin hun gemeente verkeert."

“Er is altijd weerzin tegen herindeling. Men houdt niet van verandering”

Monique Leyenaar, hoogleraar

Vervolg op pagina 2
Weerstand is er bij klein en groot

Calderwood al

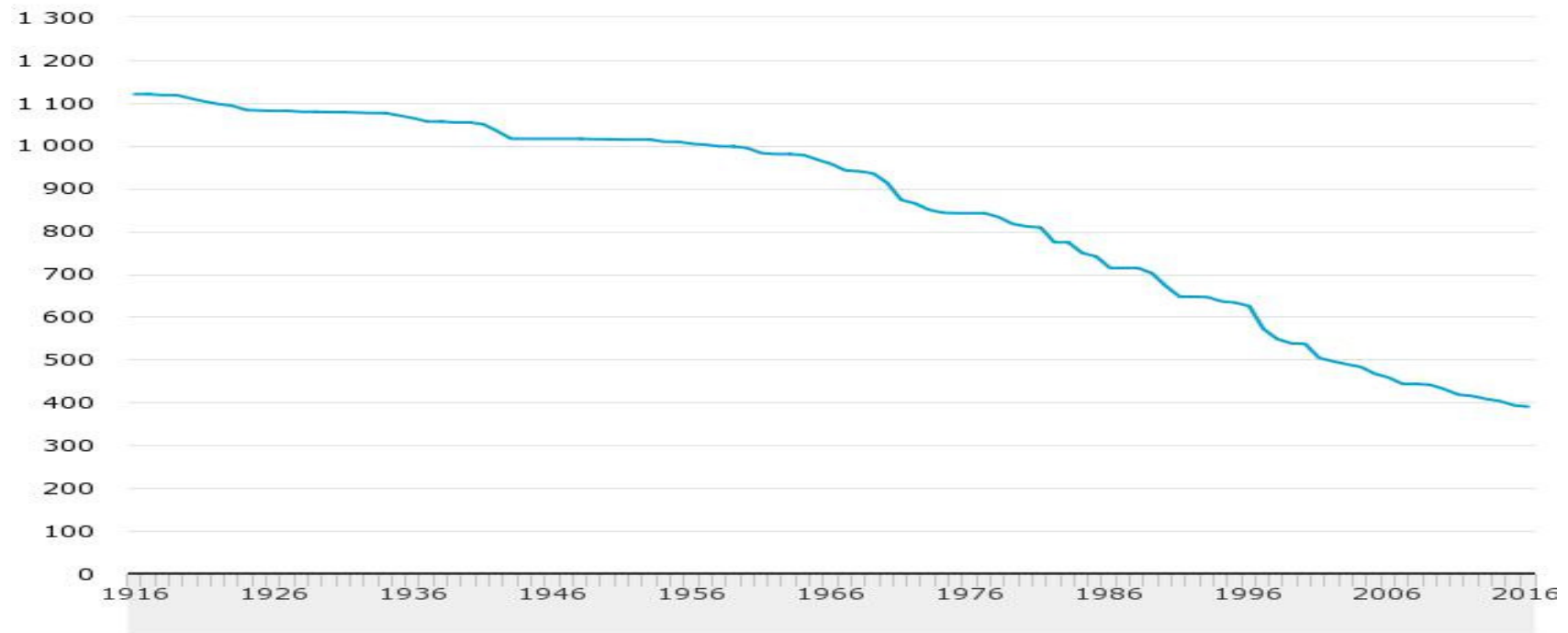
In Zutphen vindt u voor iedere woonwens de

Municipalities merge

municipalities	number	inhabitants	seize
NL (in 1916)	1120	5.000	29 km ²
NL (in 2016)	390	43.536	86 km ²

Gemeenten in Nederland

 de Gelderlander

Donderdag 31 januari 2013 • Jaargang 165 • nummer 26 AR

abonneeprijs: v.a. € 1,02 los nummer ma t/m vr € 1,95, za

NIET WEER Vandaag **CULTUUR** Wilbert Gieske maakte voorstelling over seks

geniet De mythe van de mooie Psyché

Bui 6° 10° weersverricht langa termijn: zie pagina 25 **19**

Paringsdans van gemeenten

Gemeenten krijgen steeds meer werk toegeschoven. Over een paar jaar zijn hun begrotingen twee keer zo hoog. Fusies zijn onvermijdelijk.

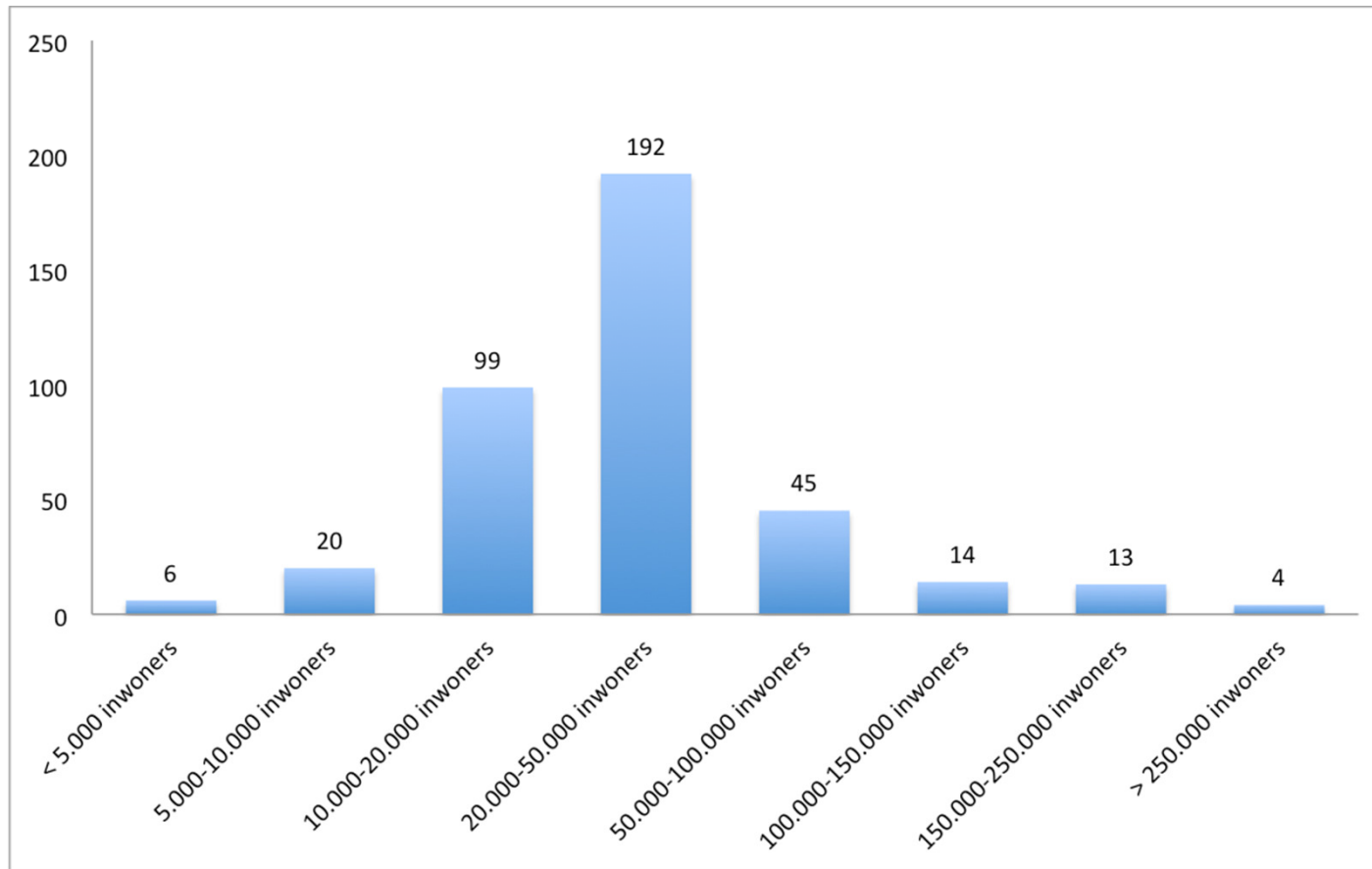
...eel nieuws voor ge... Hebben de gemeenten in Neder... kracht! De werhouder

STERK
BESTUUR
in Gelderland

voor een bestendige toekomst

Population of municipalities

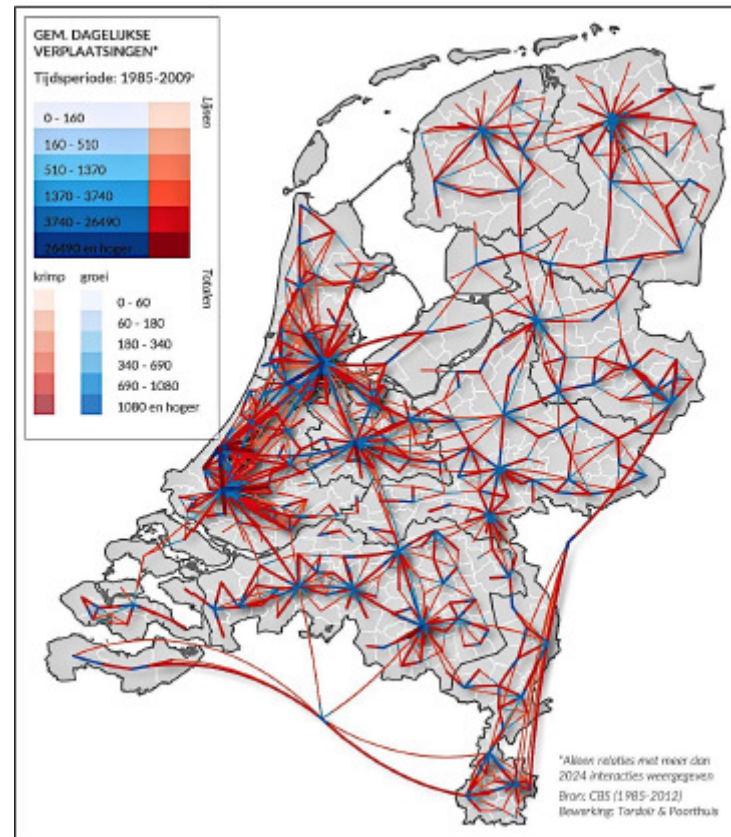

WGR-plus regions and urban agenda

- In November 2005 inter-municipal cooperation compulsory for 7 metropolitan areas
- Evaluation reports on city-regions merely positive (2009/ 2010)
- Abolition of WGR-plus regions in 2012 issued by new cabinet: no 4th tier of government, too much bureaucracy
- Introduction of 2 Transport Agencies (Rotterdam-The Hague & Amsterdam) and shift of responsibilities/funds to provinces
- Shift from compulsory cooperation to inter-municipal cooperation and cooperation between municipalities and provinces (*OECD Territorial Review MRDH 2015*)
- Urban agenda: a start to work bottom up on a national urban policy framework and facilitate economic growth in urban areas (*OECD Territorial Review Netherlands 2014*)

Regions are important

- Increase of inter-municipal collaborations
- In 2014: 779 inter-municipal collaborations (in 2012: 512)

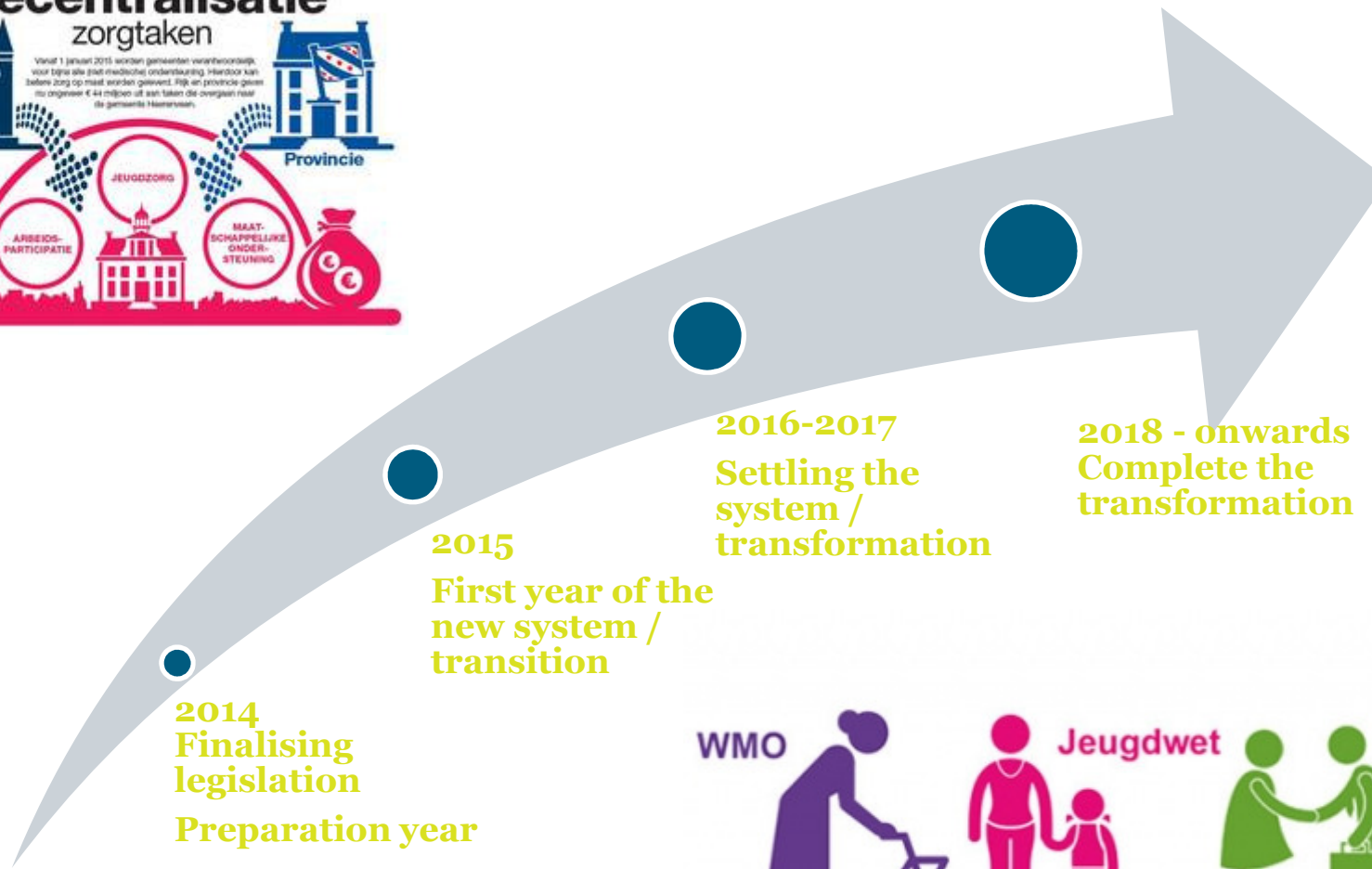

FUA's matter

Decentralisation process:

Long-term home care
Participation of non-fully disabled people
Youth care

Gemeente: Meer taken en minder geld

Het is een ingewikkeld verhaal: de nieuwe Sociale Agenda. Het komt erop neer dat het Rijk taken overdraagt aan de gemeenten. Om deze uit te voeren, is echter minder geld beschikbaar. Ook wordt het hele sociale systeem ontmanteld. Er verandert dus veel op de terreinen van jeugdzorg, Wmo en werk.

Door Eveline J. Verhoeve

ALPHEN AAN DEN RIJN - Afgelopen donderdag werd in het Alphense stadhuis een informatiemarkt gehouden. Tijdens de informele bijeenkomst werden raadsleden en organisaties uit de drie fusiegemeenten bijgepraat over de drie grote veranderingen op het gebied van jeugdzorg, Wmo en werk. "Er is straks 30 miljoen euro minder beschikbaar om deze taken uit te voeren. De fusiegemeenten Alphen aan den Rijn, Boskoop en Rijnwoude krijgen 'maar' 100 miljoen euro. Dus dat is een zorgwekkend knelpunt", legde beleidsmedewerker Anja Krijnberg uit. Zij vertelde 'hoe ver we zijn' met de voorbereidingen op de overgang van Rijk naar gemeenten.

Het toverwoord voor de grote hervorming van 'ons' sociale stelsel is: participatie. "Mensen moeten geholpen worden op weg naar een betaalde baan. Mensen moeten kunnen meedoen in de samenleving. Mensen moeten op weg geholpen worden naar een goed leven", zei Krijnberg. Werk, Wmo en Jeugdzorg, samen vormen zij de Sociale Agenda. Elke gemeente is nu bezig met deze hervorming. Gemeenten

BIJ HERVORMING VAN SOCIALE STELSEL IS PARTICIPATIE HET TOVERWOORD

doen dit niet alleen. De grotere gemeenten – met meer dan 100.000 inwoners – regelen deze zaken 'binnenshuis', de kleintjes zoeken elkaar op en werken samen. En: sommige zaken worden regionaal aangepakt. Bij participatie draait het vooral om de mogelijkheden om ook daadwerkelijk 'mee te doen'. Een van de zorgen is het langer thuis blijven wonen van ouderen en gehandicapten. "Als we dat willen, moeten we wel zorgen voor ondersteuning in het dagelijks leven", legde Krijnberg uit. "Nu is de zorg verkokerd en verschoot. Dat geldt ook voor Jeugdzorg. De samenhang ontbreekt. Veel verschillende vormen van dienstverlening en zorg

Op het Serviceplein in het Alphense Stadhuis wordt aan raadsleden en belangstellenden uit de drie fusiegemeenten een presentatie gegeven over de Sociale Agenda in de Rijnstreek.

Foto Eveline J. Verhoeve

sluiten niet op elkaar aan of zij bieden geen oplossing voor het probleem." Het is de bedoeling dat in de nieuwe situatie wordt gewerkt met een piramidesysteem. Onderaan veel preventief faciliteren, in het

midden samenhang bevorderen en bovenaan maatwerk leveren. Om nu dat maatwerk betaalbaar te houden, moeten mensen vooral geholpen worden om zoveel mogelijk zelf te doen en te regelen.

Petra Hoogenes, raadscommissielid voor Nieuw Elan: "Wij hebben onszelf nu opgeheven en vinden dat er een nieuwe Klankbordgroep moet komen na de verkiezingen. Er moeten nog veel praktische zaken worden uitgewerkt door de nieuwe gemeenteraad. Nu hebben we voor het grootste deel de 'stenen' op een rij, straks gaat het om de 'mensen' uit de nieuwe gemeente Alphen."

Review group Public Administration

- In 2014 this government called upon a National Advisory Committee
- Assignment: ‘How can the structure and practices of Dutch public administration be better matched with current and future social and economic developments?’
- March 2016: Publication of report ‘Make the difference. A firm response to regional challenges’.
- Analysis: 1. increasing **economic activity on regional level**, 2. greater **uncertainty**, 3. **interwoven nature of economic activities**

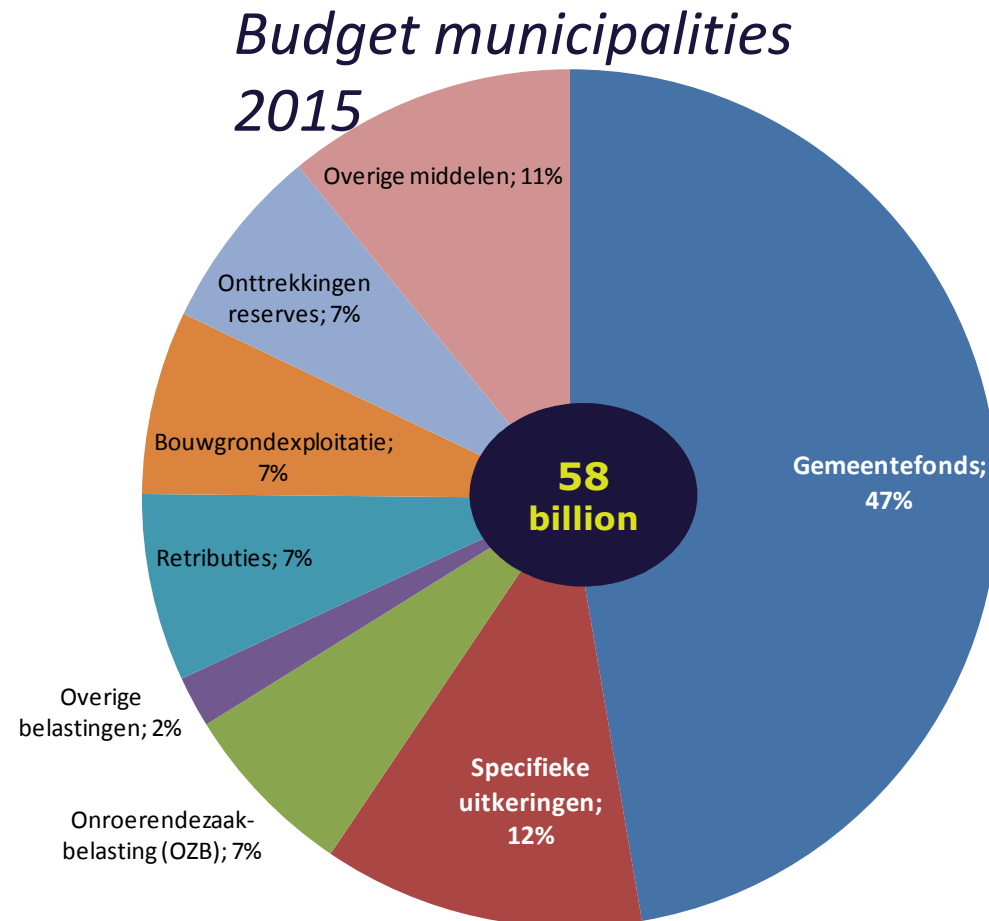

Key recommendations

- Substantive regional challenges take priority: **no new structure/blueprint but less permissive** (inter-municipal) **cooperation to reduce fragmentation**
- Municipalities are invited to write with their regional municipal partners an integral economic governance programme in partnership with stakeholders and other levels of government
- Increase adaptability for municipalities (and provinces) to respond to new developments and changes: **differentiation, deregulation, less hierarchy** between provinces and municipalities
- Increase ability to **establish links** between domains & sectors, and layers of administration: **knowledge and skills building** for mayors, alderman, politicians and civil servants.
- **Modernising fiscal relations**

Dutch municipalities highly dependent on central government grants

- General grant: € 27 billion
- Earmarked grants: € 6 billion
- Low share of local taxes (9%)
- Current grant system and principles date from 1997

Current principles grant system

- each municipality should be able to provide the same level of services with the same property tax rate
- allocation based on spending levels of municipalities
 - Grant allocation formula consists of about 60 variables (socio-economic, physical, etc.)
- allocation of the grant is at full discretion of municipalities

Working group on reform: questions for research

Is the current set of principles and its allocation mechanism future proof?

- complexity and transparency
- level of equalization
- financing regional cooperation
- enhancing economic growth
- introducing incentives (policy/ efficiency)
- Fiscal reform: higher local taxes, lower national income tax

Some observations

- Three types of local governments reform:
 1. more tasks (decentralisation)
 2. territorial reforms (amalgations)
 3. reforms focussed on the organization of municipalities (efficiency – democracy)
- no forced municipal amalgations as of Fortuyn (Cabinet Balkenende-1)
- the number of amalgations however did not decrease
- ongoing decentralisation of tasks in combination with budget cuts have stimulated bottom-up amalgations enormously
- the importance of intercommunal / regional cooperation has grown strongly over the past 20 years
- more attention for (local) democracy: Agenda Local Dem.

Questions?

Municipal amalgamation

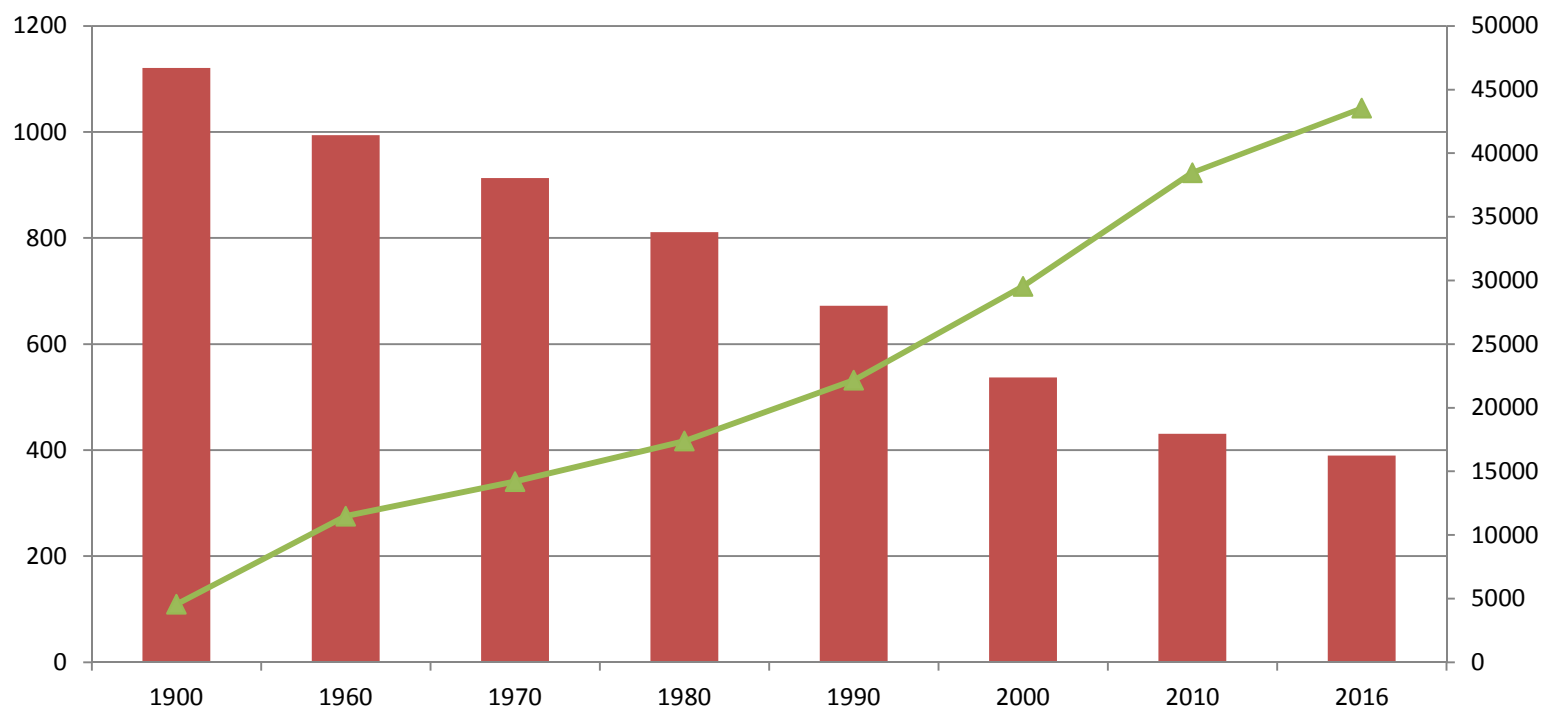
- Municipal amalgamation procedure
- Amalgamation policy
- Reasons for amalgamations
- Typical points of discussion
- Role of parliament

Amalgamation procedure

- Dutch constitution: Municipalities are dissolved and established by law
- Law on amalgamation
- Municipalities, provinces and central government can start an amalgamation procedure
- Shared responsibility for the quality of local government

Number of municipalities

■ # municipalities ▲ Average population size

Amalgamation policy

- Preference: Municipalities take the initiative for an amalgamation. However, it's not necessary to have consent of all local authorities.
- Financial support for amalgamations (economic incentives)
- Share experiences and knowledge with provinces and municipalities that contemplate amalgamation

Reasons for amalgamation

Usually administrators feel the need to strengthen administrative capabilities:

- Growing number of tasks, responsibilities in a more complex context
- Improving quality: larger municipalities can hire more specialized professionals
- Improving continuity: smaller municipalities usually have several 'single-man-units' which is vulnerable.

Typical points of discussion

- Combinations of municipalities
- Timeline
- Alternatives to amalgamation (e.g. coöperation)
- Financial issues
- Fear of annexation

Process of amalgamation

- The entire process takes usually at least 3 years
- Proposal of municipal amalgamation by municipalities/province
- Proposal of a bill in the Cabinet
- Advice of The Council of State
- Legislation pending in parliament (house of representatives and the Senate)
- Amalgamation elections

Role of the Parliament

- Each amalgamation proposal is assessed independently
- Parliament focuses mainly on the criteria in our policy framework:
 - Public support
 - Sub-municipal societal cohesion
 - Governing capabilities (administrative power)
 - Balanced regional relations
 - Durability

≡ provincie
Gelderland